

Fremstillingen af verdens tilstand – i perspektiv

Vi har brug for at få et reelt indblik i, hvad de frygtelige ting, der sker i verden omkring os, betyder for mennesker – så vi ikke distancerer os og blot ser det som underholdende nyheder, vi ikke behøver at forholde os til

*Af Pernille Hippe Brun
Organisationskonsulent og ejer af hippebrun'co,
Forfatter og bestyrelsesmedlem*

World Economic Forum 18 (WEF 18) er netop afsluttet for et par uger siden, og ugen efterlod meget stof til eftertanke. Både i forhold til at få kastet lys over alle de muligheder vi har og står overfor som menneskehed, men så sandelig også i forhold til at få sat perspektiv på nogle af de lidt mere dystre scenarier. Med Kina som frontløber på ansigtsgenkendelse, selvkørende biler, tracking af varer (og mennesker?), er der grund til bekymring og (selv)ransagelse – for hvordan bruges de data, kineserne er i besiddelse af?

Det gælder selvfølgelig ikke kun kineserne, vi giver rask væk vores data til Facebook, Google,

Amazon, for nu blot at nævne nogle af de navngivne “frygtelige fem” tech-giganter fra USA's vestkyst, der på det seneste har vist sig at være noget ukritiske grænsende til det uetiske i deres omgang med vores personlige data og med vilige (russiske) pengemænds ønsker om at få visse nyheder op i vores newsfeed. Det påvirker vores verdensopfattelse – og blander sig i debatten om fake news – for selvom der ikke er tale om fake news, men news der blæses op i proportioner, så betyder gentagelsen af en nyhed eller et budskab, at man efterhånden tager det ind som sandt eller normalt. Det er et klassisk psykologisk fænomen, kaldet genkendelsesfænomenet, der helt enkelt går ud på, at bliver du præsenteret for noget nok gange, så vil du begynde at føle tryk og sandhed ved det på en måde, så du holder op med at stille spørgsmålstejn ved, om det nu kan passe eller være sandt eller for den sags skyld godt, det

Vi giver rask væk vores data til Facebook, Google, Amazon, for nu blot at nævne nogle af de navngivne “frygtelige fem” tech-giganter fra USA's vestkyst. Arkivfoto: Loic Venance/Ritzau Scanpix

der bliver fremstillet for dig. Daniel Kahneman har beskrevet dette fænomen i sin bog “Thinking Fast and Slow” – og fremhæver netop, hvor problematisk det er, at vi som mennesker ikke stiller spørgsmålstegn og laver en ekstra analyse af de ting, vi præsenteres for, i nyhederne og andre populistiske steder, men blot tager dem ind som facts, hvis vi ser dem nok gange.

For nyhederne fremstiller ikke verden, som den er. Nyhederne har sin værdi (efter de mennesker, der i dag laver de fleste nyheders mening) i form af det drama, den krise, nyhederne fremstiller. Hvis der ikke er nogen krise eller noget drama – så kvalificerer det ikke særligt godt som nyhed, og vi kan derfor få et indtryk af, at verden virkelig er af lave, hvis man stoler blindt på nyhederne. Her fremstilles alle katastroferne, alt det, der ikke går godt eller kan gå galt eller er gået galt. Det vækker interesse – men giver et falsk verdensbil-

lede. For meget i verden er langt bedre i dag, end for 10 – for slet ikke at tale om for 100 – år siden. Men vi taler ikke ret meget om det, endsige dyrker det eller fremhæver det.

Så hvor har vi brug for perspektiv! Vi har brug for både et billede på, hvad der går fremad – hvad der lykkes – og et billede på, hvad der er galt – f.eks. at vi har flygtninge. Og mere end et billede – på WEF 18 kunne du faktisk opleve at være flygtning, og ikke kun via AI og 3D briller, som det tidligere er forsøgt kommunikeret. Men ved at du trådte ind i et rum, hvor du pludselig oplevede hvordan det var at være flygtning – ved at du befandt dig i en teltlejr, blev gennet rundt af soldater, kunne lugte, føle, smage støvet omkring dig, og de andre deltageres rædsel. For selvom det var en simulation, så følte du dig som flygtning – og denne følelse sad i kroppen længe efter, du kom ud af rummet. Den slags simulationer ▶

»Hvis vi vil have mennesker til at handle, skal de kunne se muligheder og løsninger – samtidigt med, at de skal fornemme, at der også er behov for, at de handler«

- ◀ kalder til handling, og flere af de indflydelsesrige investorer, der kom ud af “oplevelsen”, var da også parat til reelt at gøre noget andet og mere nu, end de var før simulationen.

Vi har altså brug for at få et reelt indblik i, hvad de frygtelige ting, der sker i verden omkring os, betyder for mennesker – så vi ikke distancerer os og blot ser det som underholdende nyheder, vi ikke behøver at forholde os til. MEN – vi har også brug for nuancen – at se og høre om, at ikke alt her i verden er af lave. Og hvorfor så det? Jo, hvis ikke vi bliver præsenteret for håb, for en fornemmelse af, at noget går i den rigtige retning, og for reelle bud på, at handlinger kan gøre en forskel, så ender vi med at give op. Vi skal virkelig passe på, at vi ikke kommer til at give en hel generation et håbløsheds syndrom – som psykologen Martin Seligman kaldte det i sin forskning omkring “learned helples-

ness” allerede tilbage i 1960'erne. Hvis vi vil have mennesker til at handle, skal de kunne se muligheder og løsninger – samtidigt med, at de skal fornemme, at der også er behov for, at de handler.

Det er lige præcis dette sweet spot jeg igen i år oplevede, at WEF '18 præsenterede. Det er også dette sweet spot, Jimmy Maymann forsøger at ramme med UN Live Online, hvor fake news forsøges bekæmpet med facts, dokumentation og oplysning om ikke bare verdens (reelle) tilstand, men også fremskridt, tiltag og muligheder indenfor de 17 bæredygtighedsmål. Alle disse initiativer gør en forskel, og skal bydes velkomne, så vi kan få en nuanceret debat og perspektiv på, hvad det egentlig er, der sker i verden omkring os. Og så vi kan få mobiliseret nok mennesker omkring at handle og reelt gøre noget ved de problemer, vores verden står overfor. ■